

СИСТЕМИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ ТА ТЕХНІЦІ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

КОЛЕКТИВНА МОНОГРАФІЯ

*У двох томах
Том 2*

Павлоград
«АРТ СИНТЕЗ-Т»
2014

УДК 005.53:[330+62]

ББК 65.050

С40

Рецензенти:

Ковальов Валерій Миколайович – д-р. екон. наук, професор, академік АЕН України, УНППІ Української інженерно-педагогічної академії,

Ковальчук Костянтин Федорович – д-р. екон. наук, професор, Національна металургійна академія України,

Мороз Борис Іванович – д-р. техн. наук, професор, Академія митної служби України

Соколова Надія Андріївна – д-р. техн. наук, професор, Херсонський національний технічний університет

Головний редактор

Савчук Л.М., к.е.н., професор, декан факультету комп'ютерних систем, енергетики та автоматизації Національної металургійної академії України

Рекомендовано вченою радою Національної металургійної академії України (протокол № 8 від 24.11.2014р..)

Системи прийняття рішень в економіці, техніці та організаційних сферах: від теорії до практики: колективна монографія. У 2т. Т2./ за заг. ред. Савчук Л.М.. Павлоград: АРТ Синтез-Т, 2014.— 429с.

ISBN 978-617-7232-00-0 (повне вид.)

ISBN 978-966-97393-9-1 (том 2)

Колективна монографія виконана в межах комплексної теми дослідження «Методологія управління підприємствами різних організаційно-правових форм та форм власності» (державний реєстраційний номер 0107U001146) і розрахована на широке коло вітчизняних фахівців, науковців, політиків, державних службовців. Представлено результати досліджень науковців з питань теорії, методики та практики систем прийняття рішень в економіці, техніці та організаційних сферах.

УДК 005.53:[330+62]

ББК 65.050

ISBN 978-617-7232-00-0 (повне вид.)

ISBN 978-966-97393-9-1 (том 2)

© Національна металургійна академія України, 2014
©Л.М.Савчук, 2014

ПЕРЕДМОВА ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Двотомна колективна монографія, яку Ви тримаєте в руках, не зовсім стандартна за назвою та своїм змістовним наповненням, оскільки містить здобутки фахівців на перший погляд непок'єднаних галузей знань: економіки та техніки. Але це тільки на перший погляд. Об'єднувальним началом виступають системи прийняття рішень - важливе джерело, яке в умовах індустріального, а особливо постіндустріального суспільства, набуває все більш важливого науково-технічного та народногосподарського значення.

І перший, і другий том монографії містить в собі по п'ять рівноцінних розділів, кожен з яких присвячено висвітленню питань з конкретної наукової проблеми.

Структурно кожен том складається з передмови головного редактора, п'яти розділів та змісту, в якому наведено і відомості про авторів.

В першому розділі висвітлюються здобутки науковців України і Польщі щодо сучасних наукових тенденцій та практичних пріоритетів розвитку систем прийняття рішень в економіці та організаційних сферах в умовах європейської інтеграції.

Матеріали другого розділу розкривають методичні аспекти прийняття рішень щодо розвитку підприємств виробничої та будівельної сфери, ринку озброєнь, агропромислового комплексу та лісового господарства.

В третьому розділі представлено доробки фахівців з теорії та практики підтримки прийняття рішень розвитку малого та середнього підприємництва.

Четвертий розділ присвячено фінансово-економічним аспектам забезпечення прийняття рішень у виробничій та організаційній сфері.

Моделювання систем управління трудовими ресурсами та оплатою праці здійснено в п'ятому, заключному розділі першого тому.

Відкриває другий том шостий розділ, матеріали якого присвячено теорії і практиці розробки систем прийняття рішень в техніці.

Сьомий розділ висвітлює доробки авторів щодо моделювання системи прийняття рішень в економіці та виробництві, зокрема, проблемам моделювання циклічності економічних процесів та

регіональних соціогеосистем, мотиваційних важелів інноваційного розвитку тощо.

В восьмому розділі представлено результати досліджень інноваційних технологій прийняття рішень у виробничій та організаційній сферах.

Дев'ятий розділ висвітлює теоретичні та практичні аспекти діагностики діяльності підприємств.

Заключний, десятий розділ розкриває механізм управління систем прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності зовнішнього середовища.

Повною мірою усвідомлюючи, що далеко не всі аспекти досліджуваної теми отримали в монографії всебічне відображення, а деякі положення й висновки можуть бути предметом наукової дискусії, маємо сподівання, що теоретичні узагальнення, висновки та рекомендації, наведені в даній монографії, будуть використовуватись практиками, науковцями, представниками влади.

Висловлюємо глибоку вдячність рецензентам колективної монографії:

Ковальову Валерію Миколайовичу – доктору економічних наук, професору, академіку АЕН України УНППІ Української інженерно-педагогічної академії,

Ковальчуку Костянтину Федоровичу – доктору економічних наук, професору Національної металургійної академії України,

Морозу Борису Івановичу – доктору технічних наук, професору Академії митної служби України,

Соколовій Надії Андріївні – доктору технічних наук, професору Херсонського національного технічного університету

15. Соснин А.С., Прыгунов П.Я. Менеджмент безопасности предпринимательства : учеб. пособ. / А.С. Соснин, П.Я. Прыгунов – К. : Европ. ун-т, 2002. – 357 с.

16. Яременко О. Ф. Проблеми використання сучасних методик діагностики стану економічної безпеки підприємств / О. Ф. Яременко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2008. – № 5, том 2. – С. 13–17.

17. Бланк И.А. Управление финансовой безопасностью предприятия / И.А.Бланк. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2004. – 784с.

18. Мюллендорф Р. Производственный учет: снижение и контроль издержек. Обеспечение их рациональной структуры / Р. Мюллендорф, М. Карренбаур. — [пер. с нем. М. И. Корсакова]. — М. : ЗАО «ФБК-ПРЕСС», 1996. — 160 с.

9.4. Прийняття рішень за результатами аналізу ознак банкрутства виробничого підприємства

Кризові явища, які характеризують сучасний стан народного господарства країни, призвели до зниження фінансового-економічного потенціалу виробничих підприємств. Банкрутство є об'єктивним явищем сучасного ринку, яке використовує неспроможність як ринковий інструмент перерозподілу капіталу й відображує процеси структурної перебудови економіки. Зміни в економічному середовищі країни супроводжуються високим рівнем невизначеності та нестабільності, що потребує адекватної реакції з боку керівництва виробничих підприємств щодо аналізу ознак наступу банкрутства.

До збиткової діяльності більшості підприємств, деформації структури капіталу, яка пов'язана з відсутністю довгострокових джерел фінансування та значною часткою короткострокових зобов'язань, виникнення протиріч між ліквідністю, рентабельністю та фінансовою стійкістю, веде порушення фінансової рівноваги раціональної структури капіталу. Таким чином, негативні тенденції розвитку підприємств свідчать про те, що діючий механізм фінансового управління є недостатньо ефективним і не має відповідної науково-методичної основи. Тому все більша частина управлінців та науковців вбачає у якості способу забезпечення стабільності функціонування підприємств проведення процедури не тільки аналізу його виробничо-господарської діяльності, але й аналізу ознак банкрутства підприємства.

Своєчасне виявлення ознак банкрутства й проведення відповідної профілактичної роботи є важливими завданнями

управління платоспроможністю виробничого підприємства. Вирішення даного питання потребує обґрунтування вибору методики для розв'язання даної задачі.

Фінансовий стан підприємства, його стійкість і стабільність залежать від результатів його виробничої, комерційної й фінансової діяльності. Якщо виробничий і фінансовий плани успішно виконуються, то це позитивно впливає на фінансове становище підприємства у цілому. І навпаки, у результаті недовиконання плану по виробництву й реалізації продукції відбувається підвищення її собівартості, зменшення виторгу й суми прибутку і, як наслідок, відбувається погіршення фінансового стану підприємства і його платоспроможності [1-6].

Отже, стійкий фінансовий стан не є щасливою випадковістю, а підсумком грамотного, умілого керування усім комплексом факторів, що визначають результати господарської діяльності підприємства. Стійке фінансове становище у свою чергу впливає на виконання виробничих планів і забезпечення потреб виробництва необхідними ресурсами.

Проведення аналізу ознак банкрутства підприємства як складової оцінки фінансового стану виробничого підприємства відбувається відповідно до чинного законодавства України [7].

Мета, задачі та відповідність вимогам, котрі висуваються до процесу аналізу ознак банкрутства виробничого підприємства, є здійснюваними тільки за умови, коли дослідження планується, організується, контролюється та моделюється відповідно до логіки діагнозу. Задачею фінансового менеджера є своєчасне розпізнання та забезпечення прийняття таких управлінських рішень, котрі будуть сприяти зниженню впливу негативних процесів на фінансовий стан підприємства.

У сучасних умовах господарювання фінансовий стан підприємства виступає найважливішою характеристикою його надійності, ділової активності, стійкої позиції на ринку. При цьому він визначає конкурентоспроможність підприємства, його потенціал в діловій співпраці, уміння управляти інвестиціями, виступає гарантом ефективної комерційної діяльності підприємства.

Функціонування суб'єктів ринкових відносин – виробничих підприємств відбувається у зовнішньому середовищі, для якого сьогодні характерним є значний рівень нестабільності. Це потребує від кожного суб'єкта господарювання постійно провадити аналіз ознак банкрутства, яке означає юридично певну неможливість підприємства платити по боргах через відсутність коштів [8, с. 14].

Банкрутство має на увазі фінансову неспроможність підприємства й, отже, проведення процедури аналізу наявності ознак

банкрутства припускає, насамперед, фінансовий аналіз і діагностику кризового стану підприємства на основі певних критеріїв.

У якості своєрідного превентивного заходу настану стану банкрутства підприємства необхідно постійно аналізувати його ознаки. Такий процес аналізу відноситься до першого етапу діагностики фінансового стану підприємства з позицій платоспроможності.

Проведення діагностики фінансового стану підприємства на основі аналізу наявності або відсутності ознак банкрутства за рекомендаціями [9, с. 92-101] провадиться за допомогою виявлення:

- ознак фіктивного банкрутства;
- ознак доведення до банкрутства;
- ознак прихованого банкрутства відповідно до вимог [7].

Формалізація постановки розв'язання даної задачі має за мету реалізацію процесу моделювання аналізу ознак банкрутства виробничого підприємства, який містить ряд послідовних, взаємоузгоджених етапів (рис. 1).

На першому етапі відбувається синтез економіко-математичної моделі, яка у загальному вигляді являє собою математичний опис економічного процесу або об'єкта [10, с. 833].

Для розв'язання даної задачі та досягнення поставленої у роботі мети було обрано аналітичний метод, що заснований на різних операціях із статистичними даними. Аналітичний метод припускає проведення діагностичних досліджень безконтактними методами за допомогою статистичної інформації з використанням методів економічного аналізу.

Моделювання процедури аналізу ознак банкрутства виробничого підприємства базується на використанні певної сукупності моделей [11].

Вони відомі як дескриптивні моделі, що мають характер опису, мультиплікативних та змішаних моделей детермінованого аналізу. Назви даних моделей наведено за класифікацією [12, сс. 59, 65].

У даній роботі із проаналізованої сукупності методів та економіко-математичних моделей оцінки та аналізу імовірності банкрутства з метою своєчасної розробки заходів для запобігання на ранніх стадіях настану збанкрутілого стану виробничого підприємства було синтезовано комплексну модель та обрано ряд локальних моделей.

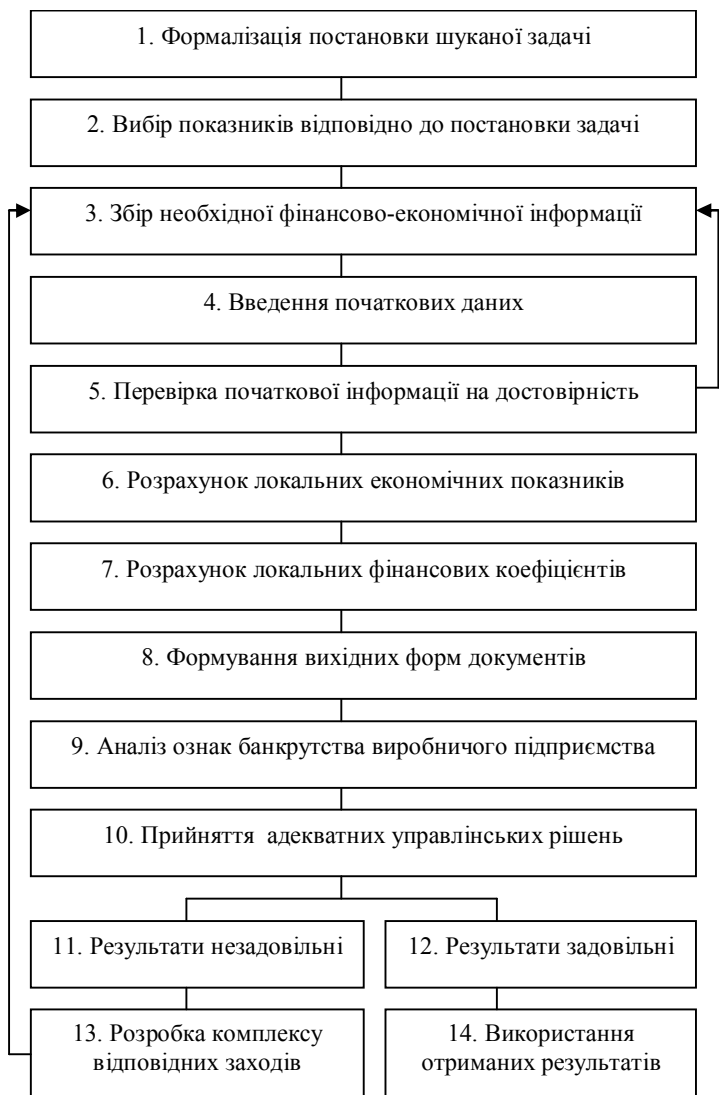

Рис. 1. Етапи процесу розв’язання задачі «Аналіз ознак банкрутства виробничого підприємства»

Авторська комплексна модель аналізу ознак банкрутства виробничого підприємства представлена у такому вигляді:

$$AOB = \left\{ \begin{array}{l} \PhiБ(Kп > 1; РП > 0; Kпл \in [1 \div 2]) \cup \\ ДБ(Kза_t > Kза_{t-1}; Kза_t > Kза_{t-1}; ЧА_t > ЧА_{t-1}; ЧА > 0) \cup \\ ПБ(Kал \in [0,2 \div 0,35]; Kпл \in [1 \div 2]; Kзл \leq 1,5; КБ \in [0,17 \div 0,4]) \end{array} \right\} \quad (1)$$

де *АОБ* – модель аналізу ознак банкрутства підприємства;

ФБ – фіктивне банкрутство;

Кп – коефіцієнт покриття;

РП – рентабельність реалізованої продукції;

Кпл – коефіцієнт поточної ліквідності;

ДБ – доведення до банкрутства;

Kза_t, *Kза_{t-1}* – коефіцієнт забезпечення зобов'язань активами у *t*-му та *t-1* періодах відповідно;

Kзао_t, *Kзао_{t-1}* – коефіцієнт забезпечення зобов'язань оборотними активами у *t*-му та *t-1* періодах відповідно;

ЧА_t, *ЧА_{t-1}* – чисті активи у *t*-му та *t-1* періодах відповідно;

ЧА – чисті активи;

ПБ – приховане банкрутство; *Кал* – коефіцієнт абсолютної ліквідності;

Кзл – коефіцієнт загальної ліквідності;

КБ – коефіцієнт Бівера.

На другому етапі здійснюється вибір шуканих показників відповідно до постановки задачі. Збір усієї необхідної для роз'язання задачі фінансово-економічної інформації відбувається на третьому етапі.

У якості інформаційних джерел для отримання початкової інформації використовується статистична звітність виробничого підприємства, а саме: форма №1 «Баланс» та форма № 2 «Звіт про фінансові результати». Оскільки дана задача була програмно реалізована на прикладі одного з малих машинобудівних підприємств міста Харкова, то було використано інформацію офіційного документа статистичної річної звітності даного підприємства – «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва».

На четвертому етапі відбувається введення початкових даних, необхідних для розв'язання задачі.

Перелік початкової інформації у такому складі обумовлений особливостями обраних економіко-математичних моделей, які використовуються для розв'язання даної задачі.

Після введення початкової інформації необхідно здійснити її перевірку на достовірність (п'ятий етап). Далі відбувається процес

розрахунку локальних економічних показників (етап 6) та локальних фінансових коефіцієнтів (етап 7) відповідно до відомих математичних моделей [8,9].

Отримані результати розрахунків наведені у табл. 1.

Таблиця 1

Розрахунок локальних економічних показників і фінансових коефіцієнтів виробничого підприємства

Коефіцієнт	Значення за роками	
	2012	2013
Локальні економічні показники		
Валова рентабельність реалізованої продукції	0,003	0,046
Чисті активи, тис.грн	-98,6	-302,0
Локальні фінансові коефіцієнти		
Коефіцієнт покриття	0,705	0,215
Коефіцієнт Бівера	0,006	0,178
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,705	0,215
Коефіцієнт забезпечення зобов'язань підприємства його активами	0,850	0,944
Коефіцієнт забезпечення зобов'язань підприємства його оборотними активами	0,705	0,215
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,049	0,020
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,705	0,215

Формування вихідних форм документів відбувається на восьмому етапі. Зразок екранної форми «Виявлення та аналіз ознак фіктивного банкрутства підприємства» наведено на рис. 2.

Зразок екранної форми «Виявлення та аналіз ознак доведення до банкрутства підприємства» наведено на рис. 3.

Зразок екранної форми «Виявлення та аналіз ознак прихованого банкрутства підприємства» наведено на рис. 4.

Аналіз отриманих результатів розв'язання шуканої задачі щодо виявлення ознак банкрутства відбувається на дев'ятому етапі алгоритму. Прийняття адекватних управлінських рішень за результатами отриманої інформації відбувається на десятому етапі. В залежності від того, чи є отримані результати незадовільними (етап 10), чи задовільними (етап 12), відповідальна особа приймає рішення відносно розробки комплексу заходів, необхідних для покращення фінансової ситуації на підприємстві (етап 13).

В іншому випадку отримані результати використовуються у плановій діяльності виробничого підприємства при розробці тактичних та стратегічних задач.

Microsoft Excel - Аналіз ознак банкрутства

Ведите вопрос

Аrial Cyr 10

	A	B	C	D	E
1	ВІЯВЛЕННЯ ТА АНАЛІЗ ОЗНАК ФІКТИВНОГО БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА				
2	Показник	Фактичне значення показника за роками		Рекомендоване значення показника	Аналіз ознак фіктивного банкрутства
3		2012	2013		
4	Коефіцієнт покриття	0,705	0,215	> 1	Фінансова стійкість підприємства з позицій витрат, пов'язаних з обслуговуванням зовнішніх джерел залучених засобів, знизилась
5	Валова рентабельність продукції	0,003	0,046	> 0; → max	Коефіцієнт покриття не перевищує одиницю при позитивній рентабельності продукції, що свідчить про відсутність ознак фіктивного банкрутства
6	Коефіцієнт поточної ліквідності	0,705	0,215	(2 ÷ 3)	Рівень забезпечення поточних зобов'язань кредиторів оборотними активами знизився

Готово

Рис. 2. Зразок екранної форми «Виявлення та аналіз ознак фіктивного банкрутства підприємства»

Microsoft Excel - Аналіз ознак банкрутства

Ведите вопрос

Аrial Cyr 10

	A	B	C	D	E
1	ВІЯВЛЕННЯ ТА АНАЛІЗ ОЗНАК ДОВЕДЕННЯ ДО БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА				
2	Показник	Фактичне значення показника за роками		Абсолютна зміна (гр.3-р.2)	Аналіз ознак доведення до банкрутства
3		2012	2013		
4	1	2	3	4	5
5	Коефіцієнт забезпечення зобов'язань підприємства його активами	0,85	0,944	0,094	Погіршення чисельних значень розрахованих показників за аналізований термін часу свідчить про ознаки доведення підприємства до банкрутства
6	Коефіцієнт забезпечення зобов'язань підприємства його оборотними активами	0,705	0,215	-0,49	
7	Чисті активи підприємства	-98,6	-302	-203,4	

Готово

Рис. 3. Зразок екранної форми «Виявлення та аналіз ознак доведення до банкрутства підприємства»

За результатами проведеного аналізу ознак банкрутства підприємства можна зробити висновок, що є окремі ознаки прихованого банкрутства та доведення підприємства до стану банкрутства, ознаки фіктивного банкрутства відсутні.

ВІЯВЛЕННЯ ТА АНАЛІЗ ОЗНАК ПРИХОВАНОГО БАНКУРТУВА ПІДПРИЄМСТВА				
Показник	Фактичне значення показника за роками		Рекомендоване значення показника	Аналіз ознак прихованого банкрутства
	2012	2013		
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,049	0,02	0,2 – 0,35	Не ефективно використання грошових коштів
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,705	0,215	1,0 – 2,0	Порушена структура капіталу
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,705	0,215	до 1,5	Порушена структура капіталу
Коефіцієнт Бівера	0,006	0,178	> 0,2	Не бажане скорочення частки прибутку, котра направлена на розвиток підприємства

Рис. 4. Зразок екранної форми «Виявлення та аналіз ознак прихованого банкрутства підприємства»

У сучасних мінливих умовах зовнішнього середовища рекомендується керівництву виробничих підприємств постійно виявляти, оцінювати та аналізувати ознаки банкрутства, використовуючи запропоновану методичну розробку, та, за необхідністю, оперативно розробляти ряд відповідних заходів, реалізацію котрих на практиці буде направлено на покращання їх фінансового стану у майбутньому.

Список джерел

1. Гетьман О. О. Економічна діагностика : навч. посібник / О. О. Гетьман, В. М. Шаповал. – Київ: Центр навчальної літератури, 2007. – 307с.
2. Кость Я. Ю. Процес фінансової діагностики підприємства та етапи його реалізації / Я. Ю. Кость // Таврійський економічний журнал. – 2008. – № 1(1). – С. 69–72.
3. Ершова Н. Ю. К вопросу экономической диагностики банкротства и финансового кризиса предприятий / Н. Ю. Ершова // Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Технічний прогрес і ефективність виробництва. – 2004. – № 25. – С. 111–116.

4. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств : навч. посібник /М. Я Коробов.– К. : Знання, 2002. – 294 с.
5. Власюк Н. І. Фінансовий аналіз / Н. І. Власюк. – Львів : «Магнолія 2006», 2011. – 328 с.
6. Хотомлянський А. Комплексная оценка финансового состояния предприятия на основе использования матричных моделей / А. Хотомлянський, Т. Черната, А. Северина // Экономика Украины. – 2003. – № 3. – С. 35–40.
7. Методичні рекомендації по виявленню ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій щодо приховання банкрутства, фіктивного банкрутства або доведення до банкрутства / Наказ Міністерства України від 19.01.2006 р. – № 14.
8. Клебанова Т. С. Банкрутство і санація підприємства : теорія і практика кризового управління / Т. С. Клебанова, О. М. Бондар, О. В. Мозенков. – Х. : ІНЖЕК, 2003. – 272 с.
9. Кононенко О. Аналіз фінансової звітності /О. Кононенко, О. Маханько. – Х. : Фактор, 2006. – 200 с.
10. Энциклопедический словарь бизнесмена : Менеджмент, маркетинг, информатика / под общ. ред. М. И. Молдованова. – К. : Техніка, 1993. – 856 с.
11. Корытько Т. Ю. Моделирование диагностики банкротства предприятия / Т. Ю. Корытько, С. Ю. Саплин // Экономика : проблемы теории та практики. – Дніпропетровськ : ДНУ. – 2004. – Вип. 197. – Т 3. – С. 541–547.
12. Ковалев В. В. Финансовый анализ : Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности / В. В. Ковалев. – М.: Финансы и статистика, 1996. – 432 с.

9.5. Обґрунтування моделей управління ресурсами підприємства

Успішний управлінський процес неможливий без чіткого уявлення про структуру об'єкту управління, взаємодію його складових між собою та з зовнішнім середовищем. Звичайно, сучасні підприємства відрізняються надзвичайною різноманітністю (за напрямками діяльності, географією, бізнес-моделями, способами організації управлінських та виробничих процесів тощо) і кожне з них є по-своєму унікальним. Однак для досягнення власних цілей підприємства обов'язково використовують ресурси, а в управлінні ними – однакові принципи, методи і способи. Саме наявність спільного у процесах менеджменту дозволяє значно спростити пошук ефективних управлінських рішень, нівелювавши несуттєві за певних обставин деталі окремих об'єктів і розробивши універсальні управлінські процедури, для цього широко застосовується моделювання.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

3

РОЗДІЛ 6. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА РОЗРОБКИ СИСТЕМ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В ТЕХНІЦІ

6.1. Синтез інформаційно-керуючої системи для здійснення енергоощадної експлуатації рухомих електротехнічних комплексів

Кулагін Дмитро Олександрович, к.т.н., доцент кафедри «Електропостачання промислових підприємств», докторант, **Андрієнко Петро Дмитрович**, д.т.н., професор, академік Транспортної академії України, завідувач кафедри «Електричні та електронні апарати», Запорізький національний технічний університет

5

6.2. Информационная система поддержки принятия решений при термической подготовке сталеразливочных ковшей

Бейцун Сергей Викторович, к.т.н., доцент кафедры Автоматизации производственных процессов, **Михайловский Николай Владимирович**, к.т.н., доцент кафедры Автоматизации производственных процессов, Национальная металлургическая академия Украины

11

6.3. Застосування контролюваного термовкладення електронним променем для отримання бездефектних зварних з'єднань високоміцних титанових сплавів

Карпович Олена Володимирівна, к.т.н., доцент кафедри технології виробництва фізико-технічного факультету, Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

19

6.4. Перспективы использования микроволновой техники для реализации задач динамического управления кислородно-конвертерной плавкой

Верховская Алина Александровна, к.т.н., доцент кафедры Автоматизации технологических процессов, **Головко Вячеслав Ильич**, д.т.н., профессор кафедры Автоматизации технологических процессов, **Рыбальченко Мария Александровна**, аспирант, ассистент кафедры Автоматизации технологических процессов, Национальная металлургическая академия Украины

32

6.5. Моделирующие алгоритмы работы системы управления смешиванием материалов на доменном конвейере	Рыбальченко Мария Александровна , аспирант, ассистент кафедры Автоматизации технологических процессов, Головко Вячеслав Ильич , д.т.н., профессор кафедры Автоматизации технологических процес сов, Верховская Алина Александровна , к.т.н., доцент кафедры Автоматизации технологических процессов, Национальная металлургическая академия Украины	40
6.6. Влияние примесей цветных металлов на свойства малоуглеродистых сталей под действием модифицирования	Полишко Сергей Алексеевич , к.т.н., доцент кафедры Технологии производства физико-технического факультета, Днепропетровский национальный университет имени Олеся Гончара Никулин Сергей Ефимович , к.т.н., доцент кафедры Водоснабжения, водоотведения и очистки вод,	50
6.7. Комплексная оценка результатов лабораторных исследований по стабилизационной обработке вод с гидратной и гидрокарбонатной щелочностью	Прокопенко Андрей Вячеславович , ассистент кафедры Водоснабжения, водоотведения и очистки вод, Харьковская национальная академия городского хозяйства имени А.Н. Бекетова	57
6.8. Оптимізація завантаження твердих побутових відходів у сміттєвози	Березюк Олег Володимирович , к.т.н., доцент кафедри безпеки життєдіяльності, Вінницький національний технічний університет	75
6.9. Розвиток ціннісної парадигми у теорії оцінювання нерухомості	Калиніченко Юлія Вадимівна , к.е.н., експерт-оцінювач компанії «Західно-українська регіональна агропромислова біржа», старший викладач кафедри Кадастру територій, Національний університет «Львівська політехніка»	83

РОЗДІЛ 7. МОДЕЛЮВАННЯ СИСТЕМИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ ТА ВИРОБНИЦТВІ

7.1. Проблеми моделювання циклічності економічних процесів в системах прийняття рішень	Удачина Катерина Олександрівна , пошукач кафедри Економічної інформатики, Національна металургійна академія України	92
7.2. Моделювання траєкторій розвитку регіональних соціогеосистем України	Корнус Анатолій Олександрович , к.геогр.н., доцент кафедри Загальної та регіональної географії, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка	100
7.3. Моделі прийняття управлінських рішень з мінімізації суб'єктивних проявів в комунікаційній системі промислового підприємства	Дрокіна Ніна Іванівна , старший викладач кафедри Туризму, Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського	108
7.4. Моделювання мотиваційних важелів для інноваційного розвитку ринку високих технологій в Україні	Нікіфорова Лілія Олександрівна , к.е.н., доцент кафедри Економіки підприємства та виробничого менеджменту, Шиян Анатолій Антонович , к.ф.-м.н., доцент кафедри Менеджменту та безпеки інформаційних систем, Вінницький національний технічний університет	131
7.5. Моделювання вибору середовища розробки web-додатку для прийому поліграфічних замовлень	Бондар Ірина Олександрівна , к.е.н., доцент кафедри Медіасистем і технологій, Хорошевський Олексій Ігорович , аспірант та викладач кафедри Медіасистем і технологій, Харківський національний університет радіоелектроніки	143
7.6. Проблеми застосування методів моделювання в підтримці ухвалення рішень на підприємствах агропромислового комплексу	Миронова Руслана Миколаївна , к.е.н., професор кафедри Менеджменту організацій, Карасьов Олексій Павлович , к.е.н., доцент кафедри Менеджменту організацій, Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет	152

7.7. Моніторинг проектних ризиків як складова системи управління інноваційно-інвестиційною спроможністю підприємства	Полозова Тетяна Василівна , к.е.н., доцент кафедри «Економічна кібернетика та управління економічною безпекою», Харківський національний університет радіоелектроніки	161
7.8 Застосування теорії комплексних чисел в економіко-математичному моделюванні	Чорнорот Яна Олексіївна , аспірант кафедри Економічної інформатики, Національна металургійна академія України	175
7.9.Методы анализа выживаемости в концепции управления жизнеспособностью экономических систем	Селезньова Ганна Сергіївна , здобувач кафедри Технології виробництва літальних апаратів, Ревенко Данііл Сергійович , к.е.н., доцент кафедри Економіки та маркетингу, Національний аерокосмічний університет імені М.С. Жуковського «ХАІ»	184

РОЗДІЛ 8. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ У ВИРОБНИЧІЙ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІЙ СФЕРАХ

8.1. Трансфер технологій как основа инновационного развития экономики	Платоненко Елена Ивановна , к.э.н., доцент кафедри економічної теорії, УО «Гродненский государственный университет имени Янки Купалы», Гальцов Вячеслав Станиславович , к.ю.н., доцент кафедри економічної безпеки, УО «Академия Министерства Внутренних Дел Республики Беларусь»	192
8.2. Інноваційний потенціал регіону: сутність, оцінка та моніторинг	Карпенко Андрій Володимирович , к.е.н., доцент кафедри Управління персоналом і економіки праці, Запорізький національний технічний університет	201
8.3. Формування стратегії інноваційного розвитку підприємства	Турило Анатолій Анатолійович , к.е.н., доцент кафедри Обліку і аудиту, Криворізький економічний інститут ДВНЗ «Криворізький національний університет»	212

8.4. Організаційно-економічні передумови побудови програми інноваційного розвитку підприємства	Штулер Ірина Юріївна , к.е.н., вчений секретар спецради Д 26.889.01, доцент кафедри Фінансів та банківської справи, ВНЗ «Національна академія управління»	219
8.5. Прогнозування інноваційного розвитку промислових підприємств	Чайковська Інна Ігорівна , к.е.н., (PhD), старший викладач кафедри Математики, статистики та інформаційних технологій, Хмельницький університет управління та права	227
8.6. Забезпечення конкурентоспроможності високотехнологічного підприємства машинобудування на основі впровадження інноваційної системи управління	Караулова Юлія Валеріївна , аспірант кафедри Маркетингу, Латишев Костянтин Олександрович , к.е.н., доцент кафедри Маркетингу, Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського	235
8.7. Інноваційні аспекти прийняття рішень в управлінні трансфером освітніх технологій	Ковальчук Дар'я Костянтинівна , к.п.н., асистент кафедри Інтелектуальної власності, Корогод Наталія Петрівна , к.п.н., доцент, завідувач кафедри Інтелектуальної власності, Національна металургійна академія України	246
8.8. Оптимізація структури корпоративних відносин в контексті прийняття управлінських рішень	Шабанов Дмитро Ігорович , аспірант кафедри Політичної економії, Національна металургійна академія України	256
8.9. Організаційна культура підприємства як фактор прийняття управлінських рішень	Крупський Олександр Петрович , к. психол. н., доцент кафедри Менеджменту та туризму, Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара, Кальніцька Марина Олександрівна , аспірант, старший викладач кафедри Управління персоналом і економіки праці, Харківський інститут фінансів УДУ ФМТ	270
8.10. Формування системи управління інтелектуальною власністю підприємства в умовах його економіко - інноваційного розвитку	Корнух Оксана Валентинівна , к.е.н., доцент кафедри Фінансів суб'єктів господарювання та інноваційного розвитку, Криворізький економічний інститут ДВНЗ «Криворізький національний університет»	291

РОЗДІЛ 9. ДІАГНОСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

9.1. Діагностика діяльності підприємства як передумова забезпечення його полівекторного розвитку	Кузьмін Олег Євгенович, д.е.н., професор, директор Навчально-наукового інституту економіки і менеджменту, 299 Дідик Андрій Миколайович, к.е.н., докторант кафедри Менеджменту і міжнародного підприємництва, Мельник Ольга Григорівна, д.е.н., професор, завідувач кафедри Зовнішньоекономічної та митної діяльності, Національний університет «Львівська політехніка»
9.2.. Теоретичні основи діагностики економічної безпеки підприємства	Журавель Марина Юрївна, 308 аспірант кафедри Економічної кібернетики та управління економічною безпекою, Харківський національний університет радіоелектроніки
9.3. Досконала структура економічної безпеки підприємства як запорука прийняття результативних управлінських рішень	Шатохін Артем Леонідович, 316 аспірант кафедри Економіки промисловості, Ігнашкіна Тетяна Борисівна, к.е.н., доцент кафедри Економіки промисловості, Національна металургійна академія України
9.4. Прийняття рішень за результатами аналізу ознак банкрутства виробничого підприємства	Соколова Людмила Василівна, 325 д.е.н., професор кафедри «Економічна кібернетика та управління економічною безпекою», Харківський національний університет радіоелектроніки, Соколов Олег Євгенович, здобувач кафедри «Економічна кібернетика та управління економічною безпекою» ХНУ радіоелектроніки, начальник Донецького РУ «УкрСиббанк» BNP Paribas Group
9.5. Обґрунтування моделей управління ресурсами підприємства	Смирнов Євген Валерійович, 333 к.е.н., старший викладач кафедри Економіки підприємств, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

9.6. Стратегія формування ресурсного потенціалу торговельного підприємства з урахуванням ціннісних пріоритетів його діяльності	Гросул Вікторія Анатоліївна , д.е.н., професор, завідувач кафедри Прикладної економіки та інформаційних систем, Филипенко Олена Михайлівна , к.е.н., професор кафедри Прикладної економіки та інформаційних систем, Харківський державний університет харчування та торгівлі	344
9.7. Науково – інформаційне забезпечення прийняття стратегічних управлінських рішень в оцінці демографічних наслідків забруднення територій	Миронюк Ауріка Кузьмівна , к.е.н., доцент кафедри Статистики, Львівський національний університет імені Івана Франка, Іванишин Юрій Ярославович , аспірант Відділу регіональної екологічної політики Інституту регіональних досліджень Національної академії наук України, керівник секретаріату Богородчанської районної ради Івано-Франківської області	353

РОЗДІЛ 10. МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В УМОВАХ РИЗИКУ ТА НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

10.1. Особливості формування стратегічного підходу управління підприємствами в умовах невизначеності зовнішнього середовища	Багорка Марія Олександрівна , к.с.-г.н., доцент кафедри Маркетингу, Білоткач Ігор Анатолійович , к.е.н., доцент кафедри Маркетингу, Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет	361
10.2. Синтез інтелектуальних прогнозних комплексів в контурах управління соціально-економічними системами	Романенков Юрій Олександрович , к.т.н., доцент, докторант кафедри Економіки та маркетингу, Вартанян Василь Михайлович , д.т.н., професор, завідувач кафедрою Економіки та маркетингу, Національний аерокосмічний університет імені М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	372

10.3. Концептуальні основи стратегічного управління зовніньоекономічної діяльності підприємств в умовах нестабільності	Немикіна Ганна Юрїївна , аспірант кафедри Менеджменту, Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського	379
10.4. Формування системи економічної безпеки підприємства на засадах прийняття ефективних управлінських рішень	Новицька Світлана Сергїївна , к.е.н., доцент кафедри Економіки підприємства та корпоративного управління, Одеська національна академія зв'язку імені О.С. Попова	390
10.5. Согласование рационального и эвристического управленческих решений на основе конкурентной модели полезности и риска	Демьянчук Борис Александрович , д.т.н., доцент, начальник кафедры Технического обеспечения, Военная академия (г.Одесса), Косарев Вячеслав Михайлович , к.т.н., профессор кафедры Экономической кибернетики и математических методов в экономике, Днепропетровский университет экономики и управления имени Альфреда Нобеля	397
10.6. Вибір ймовірного розподілу ключових змінних при реалізації методів імітаційного моделювання ризиків інвестиційних проектів засобами EXCEL	Глотов Євген Олександрович , к.т.н., доцент, завідуючий кафедрою Економіко-математичних методів та інформаційних технологій, Харківський інститут фінансів УДУФМТ	412

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

СИСТЕМИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ ТА ТЕХНІЦІ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

КОЛЕКТИВНА МОНОГРАФІЯ

У двох томах

Том 2

Українською та російською мовами

Відповідальний за випуск *Вишнякова Ірина Володимирівна*
e-mail: vichnykova@mail.ru

*Матеріали подано в авторській редакції.
При повному або частковому відтворенні матеріалів даної монографії
посилання на видання обов'язкове
Висловлені у виданні думки належать виключно авторам*

Формат 60x84¹/₁₆. Ум. друк. арк.23,8. Тираж 300 пр. Зам. № .1811/1

Видавництво ПП «АРТ СИНТЕЗ-Т»,
вул. Карла Маркса, 73 г, м. Павлоград, 51400.
(0563) 20-07-20, (099) 725-23-44. E-mail: ast@ast-print.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4667 від 23.12.2013 р.

Надруковано у ФОП Бондарчук Ігор Матвійович.
вул. Карла Маркса, 73 г, м. Павлоград, 51400.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3556 від 17.08.2009 р.